

ВНУТРІШНІЙ ТУРИЗМ УКРАЇНИ: ВИДИ, НАПРЯМКИ, СУЧАСНИЙ СТАН

Внутрішній туризм має важливе значення для України, оскільки сприяє розвитку регіонів, підвищенню доходів туристичної галузі, збагаченню культурного життя країни та підвищенню престижу у міжнародній спільноті.

Відповідно до ст. 4 Закону України «Про туризм», внутрішній туризм – подорожі в межах території країни її громадян та осіб, які постійно проживають на її території [1]. Ураховуючи надзвичайно високий рівень наявності природних та соціально-економічних ресурсів України, є можливість і перспективи розвитку внутрішнього туризму як складника туристичної діяльності. Завдяки своїй унікальній історії, архітектурі, кулінарним традиціям та неповторному ландшафту, Україна володіє значним потенціалом для його розвитку.

Обсяги внутрішнього туризму в різних країнах неоднакові. На їхні показники впливають розміри країни, наявність на її території унікальних туристичних ресурсів, що систематично приваблюють туристів, навіть державний устрій. Він популярний серед населення країн світу, адже не вимагає оформлення документів на переїзд чи права на перетин внутрішніх адміністративних кордонів тощо. В організації внутрішнього туризму задіяні майже всі види туризму [2].

Залежно від мети подорожі можна виділити наступні види внутрішнього туризму:

– екскурсійний туризм: відвідування музеїв, пам'яток архітектури, історичних місць та інших культурних об'єктів;

- агротуризм: подорожі в сільську місцевість з метою ознайомлення з традиціями та життям селян, а також для відпочинку на природі;
- курортний туризм: відпочинок на курортах, включаючи гірські курорти, пляжні курорти та інші;
- еко-туризм: подорожі в заповідні зони та природні парки з метою вивчення та захисту природи;
- культурний туризм: подорожі з метою ознайомлення з культурою та мистецтвом країни, включаючи музеї, галереї та інші культурні заходи;
- гастрономічний туризм: подорожі з метою спробувати місцеву кухню [3].

Не дивлячись на складнощі пов'язані з повномасштабним вторгненням, сфера туризму в Україні продовжує працювати [4]. Державне агентство розвитку туризму України (ДАРТ) вже підрахувало туристичні податки за перші шість місяців 2024 року за регіонами України та зазначила, що за цей час до державного бюджету від туристичної галузі надійшло 1 млрд 251 млн 31 тис. грн.

Отже, вищезазначене свідчить про те, що люди продовжують подорожувати Україною, а це сприяє розвитку внутрішнього туристичного ринку нашої держави.

За даними туроператорів щодо напрямків внутрішнього туризму України переважають санаторні поїздки – 44,4% (рис.1).

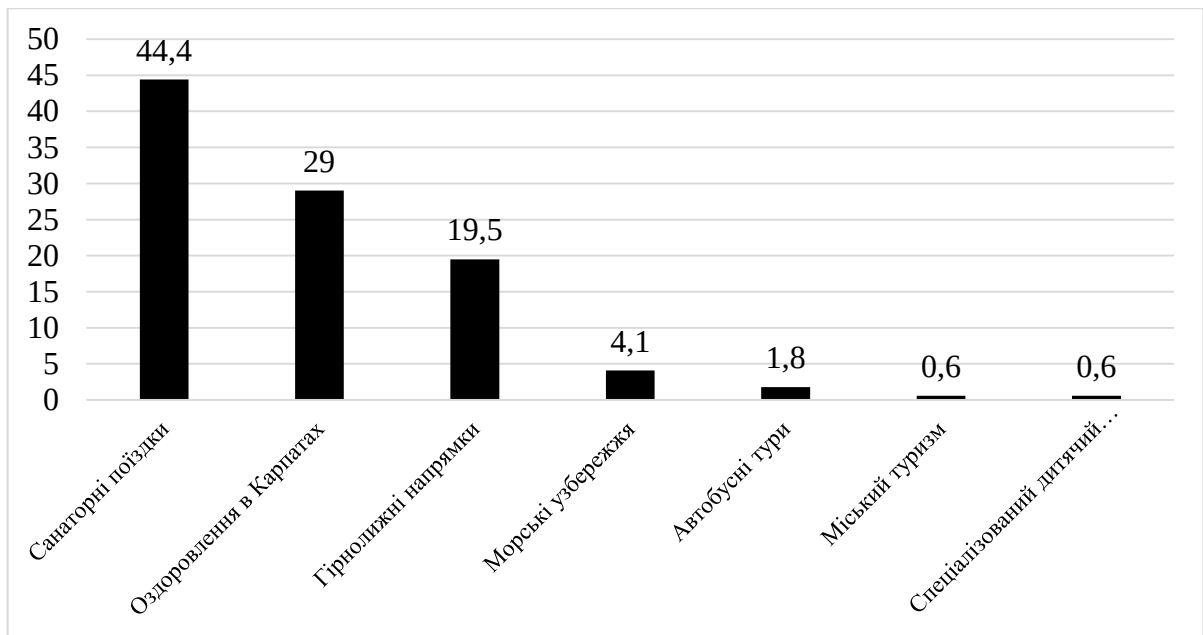

Рис. 1 – Напрямки внутрішнього туризму України, % [5]

В 2024 р. компанія Ribas Hotels Group разом з Gradus Research провела дослідження, яке розкриває цікаві тенденції у виборі місць відпочинку та вподобаннях українців. Абсолютна більшість опитаних (85%) позитивно ставиться до відпочинку в межах України під час воєнного стану. Найпопулярнішим місцем для відпочинку, за даними опитування, є сімейний готель. Серед найважливіших критеріїв вибору населеного пункту для відпочинку виділяються природне середовище, вигідна ціна та безпека. Найчастіше серед напрямків відпочинку, що планується, респонденти обирали гори. Друге місце ділять море та річка, третє місце – озеро. Найпопулярнішими регіонами України, в яких опитані відпочивали минулого разу, були Закарпаття (12%) та Львівська область (11%). Планують відпочивати влітку 2024 року найчастіше у Львові (12%), Закарпатті (12%), Одесі (11%) та Карпатах (10%). Варто зауважити, що 29% опитаних оцінюють як імовірний відпочинок в Одесі (43% з Південного регіону та 38% з Києва). Щодо Карпат – цей показник сягає 57% [6].

Як зазначає Державне агентство розвитку туризму, серед планів розвитку українського туризму [7]:

- розвиток місцевих туристичних локацій;

- створення мапи маршрутів пам'ятних місць;
- залучення іноземних партнерів для відновлення туризму.

Сьогодні туристична галузь України – це не лише підтримка бюджету країни, вона виконує важливу роль ефективної психологічної реабілітації. Коли держава опинилася в ситуації військового конфлікту, це відобразилося на психологічному та емоційному стані громадян. Через постійний стрес та перебування у стані напруження, страху та відчаю люди як ніколи потребують можливості хоча б у невеличких радощах знайти відраду та тимчасовий спокій. Туристичні подорожі добре сприяють та допомагають на деякий час переорієнтуватися, відпочити фізично та психоемоційно. Це благотворно впливає на здоров'я та працездатність людей.

Тому, особливо в цих умовах, стає актуальним питання розробки стратегічних напрямів формування та розвитку внутрішнього туризму в Україні з урахуванням світового досвіду. Українському туристичному бізнесу потрібно застосовувати різні шляхи залучення місцевих туристів та покращувати якість обслуговування.

Список використаних джерел:

1. Про туризм : Закон України від 15 вересня 1995 р. № 324/95-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/> (дата звернення: 14.10.2024).
2. Шелеметьєва Т. В., Трохимець О. І. Подієвий туризм як складовий розвитку внутрішнього туризму в Україні. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2021. №6. С. 105–110. DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2021-6-18> (дата звернення: 14.10.2024).
3. Подорожі під час війни: де дозволено відпочивати і як безпечно організувати мандрівку. *Кременчуцька газета*. 2022. URL: <https://kg.ua/news/podorozhi-pid-chas-viyni-de-dozvoleno-vidpochivati-i-yak-bezpechno-organizuvati-mandrivku> (дата звернення: 14.10.2024).
4. Чучко В. О., Шелеметьєва Т. В. Стратегічні напрями формування та розвитку внутрішнього туризму в Україні в умовах війни. *Стратегічні*

перспективи туристичної та готельно-ресторанної індустрії в Україні: теорія, практика та інновації розвитку: матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 28–29 жовт. 2022 р. Умань, 2022 р. С. 118–121.

5. Внутрішній туризм в Україні зростає попри бойові дії. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3619754-vnutrisnij-turizm-v-ukraini-zrostaє-popri-bojovi-dii.html> (дата звернення: 14.10.2024).

6. Літо в Україні: яким буде сезон відпусток? URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2024/07/3/716121/> (дата звернення: 14.10.2024).

7. Унікальні локації та місця пам'яті. Як розвиватимуть український туризм у 2024 році. URL: <https://www.rbc.ua/rus/travel/unikalni-lokatsiyi-ta-mistsya-pam-yati-k-1707400198.html> (дата звернення: 14.10.2024).